

(1895 – 1946)

HASAN FEYZİ YÜREĞİL

Şair, edip, mutasavvıf ve muallim Hasan Feyzi Yüreğil, 1895 senesinde Denizli'de doğmuştur. Bediüzzaman Hazretlerini 1943 Denizli Mahkemesi sırasında tanıyan Hasan Feyzi Efendi Hapishaneye girmedi, fakat şiir ve yazılarıyla dışarıdan, hapishanedeki Üstad'ına ve Nur Talebelerine sahip çıktı, onlara kol kanat gerdi. Bilhassa, o günlerin çok ağır baskılarına maruz kalan nur talebelerine şiirleriyle moral ve şevk kaynağı oldu. Hasan Feyzi'nin yazdığı bu manzumeler için, Savlı Abdulkadir Ağabeyden, Üstad'tan naklen şu hatırayı almıştık: "Ben dua makamında okuyorum, çünkü o manzumeler ilhamla yazılmış, sizler de dua makamında okuyunuz" buyurmuş Hz. Üstad. (Ağabeyler Anlatıyor-2 sayfa 31) Hasan Feyzi'nin Risale-i Nur Külliyyatında çok sayıda şiir ve mektupları var. Ayrıca Hz. Üstad'ın bu mümtaz talebesinden sitayişle bahsettiği mektuplar da var külliyyatta.

Hasan Feyzi Efendi, 13 Kasım 1946 tarihinde bir Çarşamba günü, çok sevdiği Üstad'ından on dört sene evvel, Denizli'de vefat etti. Üstad'ına bedel gitti. Bunu şöyle açıklıyor Bediüzzaman Hazretleri: "Nurlar hakkında parlak fıkralarında, bu bîçare kardeşine kendini kurban etmeğe söz verdiğiinden ve Nur vazifesini acele yapmasıyla istirahat âlemine gitti." (Emirdağ L. 189) Kendini kurban etme meselesi ise Hasan Feyzi'nin bir şiirinde şu şekilde geçiyor: "Dahi nezrim bu ki, canım sana kurban olacak!" (Tarihçe-i Hayat 539)

Mezarı Denizli Kabristanındadır. Denizli Şehidi, İslamköylü Hafız Ali Efendiye yakındır.

MUSLİHİDDİN SÖNMEZ, HASAN FEYZİ EFENDİ İLE ÇOK SAMİMİYDİ

Bediüzzaman Hazretlerinden on dört sene evvel, 1946 senesinde vefat eden Hasan Feyzi Yüreğil hakkında bilgi kaynakları -çok uzun bir zaman geçtiği için- yok denecek kadar azalmıştır. Bir istisna olarak, Hasan Feyzi Ağabeye çok yakın olmuş ve 2014 yılı itibarıyla halen hayatta olan bir ağabeyimiz var... Muslihiddin Sönmez...

1921 Salihli doğumlu "Muslihiddin Sönmez" Ağabey, emekli savcıdır. Üstadımızın 1943 Denizli Mahkemesinde Fahrî Avukatlığını yapan **Ziya Sönmez**'in oğludur. Muslihiddin Ağabey Hz. Üstad'ı Denizli ve İstanbul'da ziyaretlerde bulunmuş ve kendisiyle konuşmuştur. Bu hatıraları "Ağabeyler Anlatıyor-1" kitabından okunabilir.

Sönmez ailesinin bir hususiyeti; en tepeden aşağıya doğru aile boyu hukukçu olmalarıdır. Muslihiddin Sönmez'in dedesi, babası, kendisi ve oğlu; hepsi de hukuk adamı... Uzun müddet İzmir Karşıyaka'da ikamet eden Muslihiddin Ağabey daha sonra Ankara'ya taşınmıştır. Kendisiyle yakın dostluğumuz ve görüşmelerimiz devam etmektedir...

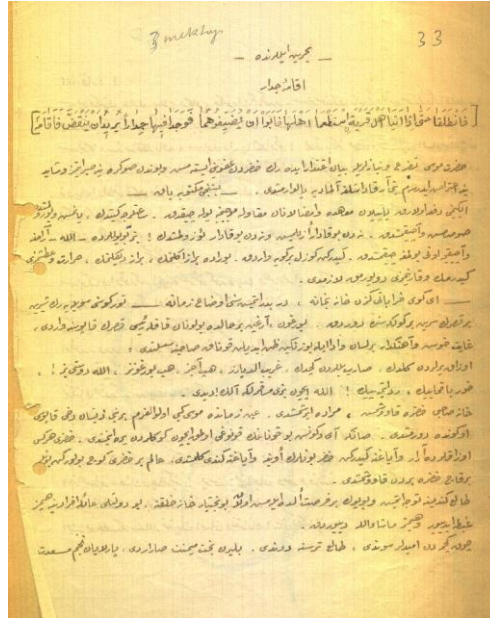

Muslihiddin Sönmez Ömer Özcan'a bilgi verirken Hasan Feyzi Yüreğil'in (R.H.) mektupları

Muslihiddin Sönmez'in Hasan Feyzi (R.H.) ağabeyle çok samimi, çok hasbi, çok hususi münasebetleri olmuştur. Karşılıklı olarak hem eski yazı, hem de yeni yazı olarak çok sayıda mektuplaşmaları vardır.

Muslihiddin Ağabey, Hasan Feyzi Efendi ile yazıştığı -Osmanlıca ve yeni harf- bütün mektupların hem orijinallerini, hem de Osmanlıların çevirisini bir dosya halinde arşivime konmak üzere bize hediye etmiştir. Aynı dosya içinde Hasan Feyzi Ağabeye ait 156 mısra, yani 78 beyitlik oldukça uzun bir şiir de vardır. Mektuplar ise ilmî, tefekkürî ve tasavvufî niteliktedir. İnşallah bir gün neşretmek nasip olur bize...

Ayrıca 1944 Denizli beraatından sonra -babası Ziya Sönmez Üstad'ın avukatı olması hasebiyle- evlerine mahkemeden gönderilen bir sandık dolusu risalelerden bir kısmını kendisine ayırmış. Kitaplar el yazması, Üstad'dan tashihli, orijinal. Bu tarihi gazi kitapların üzerlerinde mahkeme kayıt yazıları hâlâ duruyor. Kitapların bazılarını şahsıma hediye etmek lütfunda bulunmuştur. Allah razı olsun.

Hasan Feyzi Efendinin kendi el yazısı ile yazdığı ve Muslihiddin Sönmez'e gönderdiği çok sayıda mektuptan birisi Dosyanın birinci sayfasında şunlar yazmaktadır:

Muslihiddin Sönmez'in çok yakın dostu Hasan Feyzi Efendi hakkında hazırladığı dosyanın birinci sayfasında kendi imzasıyla aynen şunlar yazmaktadır.

“Hazret-i Pîr Muhammed Nur-ül Arabî halifesi Üsküplü Ferid Efendinin, hâs ve mümtâz bir halîfesi olan Denizlili HASAN FEYZİ Efendi Hz.nin naçiz şahsıma gönderdiği tasavvufî değeri çok yüksek olan mektuplarını ve şiirlerini bâzî ihvanın ısrarlı rica ve talepleri üzerine derlemiş ve burada toplamış bulunuyorum...

“Yazılarındaki irtibatın bozulmaması, yazıların daha iyi anlaşılması ve zevkine varılması için bu mektuplaşmaya vesile olan ve tarafımdan yazılan bir yazı ile cevabî mektuplarım da yine ihvanın talep ve tavsiyesi üzerine buraya eklenmiştir.

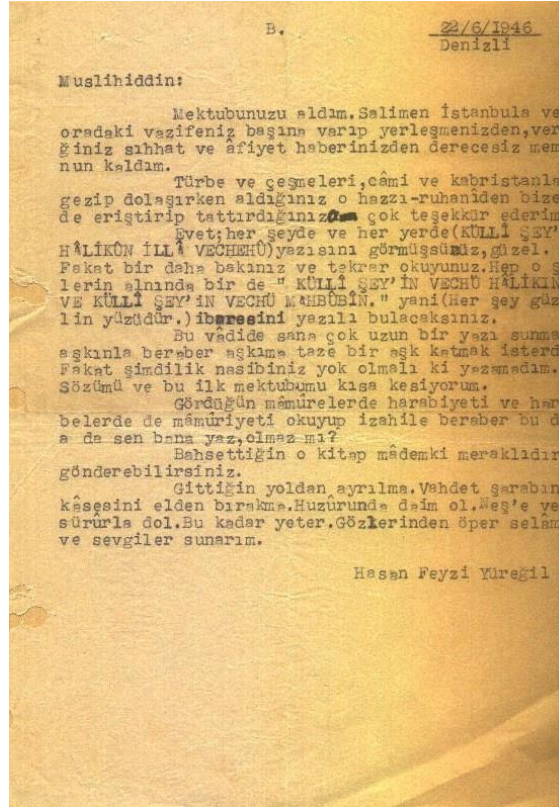
“Mektuplardaki Arabî ve Farişî lügatlerin Türkçe karşılıkları, metnin okunurken anlaşılması için, metnin içinde () işaretleri arasında dercedilmiş ve şiirlerin içindeki lügatlerin karşılıkları ise okunurken zevki bozmamak için şiirlerin sonunda ayrıca ve topluca gösterilmiştir.

“Üstadım ve müşşidim Hasan Feyzi Efendi Hz.nin, maneviyatından da, yine ihvanın tavsiyesi üzerine buraya eklemiş bulunuyorum.

“Son olarak Hasan Feyzi Efendi Hz.nin, bir parça olsun tanınması ve tanıtılması için tarihçe-i hayatından küçük bir parçayı ve küçük bir damlayı yazarak buraya eklemiş bulunuyorum.

“Bütün bu çalışma, “O”nun ismini yâda ve ruhunu şâda vesile olursa ne mutlu bana.”

Muslihiddin Sönmez.

Hasan Feyzi Yüreğil'in vefatından beş ay önce Muslihiddin Sönmez'e gönderdiği mektuplardan birisi

HASAN FEYZİ (K.S.) EFENDİ HAZRETLERİNİN TARİHÇE-İ HAYATINDAN BİR DAMLA

Muslihiddin Sönmez, bahsi geçen dosyanın son sayfasında, Hasan Feyzi Yüreğil'in kısa Tarihçe-i Hayatını ve şemalını şu şekilde anlatmaktadır:

"Hasan Feyzi, Denizli ilinin Yüreğil köyünde 1895 tarihinde doğdu. Kısa bir klâsik tahsilini müteakip kendi kendini yetiştirdi. Zâhir ve bâtin ilimlerinde haklı bir şöhret kazandı. Bir müddet muâllimlik yaptığı için Muâllim Hasan Feyzi namıyla tanındı.

"19. asrın büyük Melâmi meşâyihinden ve 3. devre Melâmiliğinin kurucusu Muhammed Nur-ül Arabî Hazretlerinin halifelerinden Üsküplü Ferid Efendi Hazretlerinden feyz alarak onun has ve mümtaz bir halifesi oldu. Denizli ve civarında Melâmiliği neşr-ü tâmim ederek mânevî feyiz kaynağı oldu.

"Hususi sohbetleri ve çok nadir olarak camilerde yaptığı va'zlarla dikkati çeken ve takdir toplayan Hasan Feyzi Hz. Kısa boylu, zayıf, nahif, halim, selim, son derece nazik ve kibar, yumuşak huylu, yumuşak sesli, güler yüzlü, hoşgörülü, zeki bakışlı, melâmeti hâli ile yaşayan değerli bir mürid idi.

"Üstadı Muhammed Nur-ül Arabî gibi, o da Şeriata son derece bağlı ve tâbir-i mahsusı ile ahkâma riayetkâr idi.

"Onun sohbetleri hâlâ hatıralarda ve hafızalarda bütün canlılığı ile yaşamaktadır. Bilhassa "Kur'an Arapça değil, Rabçadır" sözü hiç unutulmamaktadır. Birçok basılmamış mektupları ve şiirleri mevcut idiye de ben fakire yazdığı mektup ve şiirlerden maâdâsı ölümünden sonra zayı olmuş ve bütün arama ve araştırmalara rağmen maalesef bulunamamıştır. Bu ise manevî hayatımız için büyük bir kayıptır.

"1946 yılının 13 Kasım Çarşamba gecesini, Denizli'de kısa süren bir göğüs hastalığını müteakip vefat etti. Hastalığı esnasında ıstırabını hiç hissettirmemesi, hiç şikâyet etmemesi ve daima güleç ve güler yüzünü ve tavrını muhafaza etmesi hâlâ hatıralardadır.

"Kendisini gönülden seven dost ve ihvanlarının gözyaşlarıyla Denizli kabristanına defnedilen Hasan Feyzi Hz.'nin kabri, kendisini gönülden seven, tanıyan dost ve ihvanının dâimî ziyaretgâhı halindedir.

"Son sözü kabir taşındaki kitabesine bırakıyorum:

Aziz şehid tebdil olundu şâni,

Yüreğilli bir Ömer'dir hem nâmı,

Bilmediler söz attılar ol ere,
 O da taşa rahmet olur mu diye.
 Yaşı henüz basmadan elli bire,
 Boyun kesip verdi canını ol dilbere,
 Ömrünü ilm-i, irfana vakfedip,
 Mektep ve kürsülerde feryad edip,
 Yıkadı kalpleri feyziyle her an,
 Ölmüş tenler de hep buldular can.
 13 Kasım bir Çarşamba gecesi rihlet etti Hz. Hasan Feyzi,
 Kim ruhuna bir Fatıha okuya,
 Nûşerderler Feyziyi doya doya..."

Muslihiddin Sönmez

HASAN FEYZİ EFENDİ ÜSTAD'A ÂŞIKTI. MELÂMÎ ŞEYHİ İKEN NURCU OLDU

Muslihiddin Sönmez ağabeye kendi evinde sayısız ziyaretlerim oldu. Kendisi Hz. Üstad'ın Denizli dönemi için ve o dönemde –hasbelkader- bulunmuş ağabeyler bakımından çok önemli bir kaynaktı. Ondan başka bu dünyada kimse kalmamıştı. Bunun farkında olarak Muslihiddin ağabeye olabildiğince çok sayıda sorular sordum ve bunları kamera ile kaydettim. Merhum Hasan Feyzi Yüreğil (R.H.) ile ilgili yaptığım röportajın ilgili bir kısmını konu münasebetiyle buraya alıyorum. Ömer Özcan

—Hasan Feyzi Yüreğil ile de çok samimiyetiniz var. Bana onunla yazıştığımız karşılıklı mektupların dosyasını, tamamının orijinallerini vermişsiniz. İnşallah zamanı gelince ben bu henüz gün yüzüne hiç çıkmamış hazine değerindeki mektupları yayınlayacağım. Hasan Feyzi Efendiyle samimiyetiniz nasıl başladı?

—Hasan Feyzi Efendi Melâmî Şeyhi idi aslında. Bediüzzaman'ı tanıdıktan sonra nurcu oldu.

—Sonradan Melamilik kaldı mı?

—Kalmadı. Kendisini Risale-i Nur'a vakfetti. Bediüzzaman'a çok hayranlığı vardı. Âşıkta Üstad'a. Kendini kurban etme meselesi ise Hasan Feyzi'nin bir şiirinde şu şekilde geçiyor: "Dahi nezrim bu ki, canım sana kurban olacak!"

—Üstad'la ilgili bir şey söyler miydi sana? Onu tanıyan sizden başka kimse kalmadı bu dünyada.

—Bediüzzaman zamanın MEHDİ'sidir derdi.

—Muslihiddin ağabey, sizi yorduk, bilinmeyen birçok meselenin canlı şahidi olarak tarihe ışıktutmuş oldunuz. Müsaadeniz olursa bunları yayınlamak istiyorum.

—Yayınlatabilirsin.

—Allah razı olsun.

MUSTAFA SUNGUR AĞABEYİN DİLİNDEN, HASAN FEYZİ YÜREĞİL

Bir ders ortamında merhum Mustafa Sungur ağabey, Hasan Feyzi ağabeyle ilgili hatıralardan bahsetmiş ve bunu şu şekilde kaydetmişim:

"Tarihçe-i Hayattan Hasan Feyzi ağabeyin,
 Güzel oku! Her zerrede coşkun birer mânâ var,
 Derd ehline bu mânâda canlar sunan edâ var.
 Vermek için parlaklığı, gamlı gönül evine,
 Bir bak hele, her cilâdan üstün olan cilâ var.
 Derin, güzel düşünce ile incelersen bunu sen,
 Zaiflemiş ruhlar için dağlar gibi gıdâ var.

İlâ âhir...

Şiirini coşkuyla okuyan Sungur ağabey şöyle demişti:

“Seneler evvel aynı şiiri Üstad yine bana okutmuştu ve: **‘Sungur! Senin kalbinin derinliklerinde olan, Hasan Feyzi’nin gözlerinin önündedir!’** demişti.

Sungur ağabey devamla: Üstad’ımız Denizli beraatından sonra iki ay içinde Emirdağ’ına sürgün ediliyor. Şimdi okuyacağım şiir de Hasan Feyzi ağabeyin; Üstad’ın Denizli’den ayrılmasından dolayı nasıl gözyaşı döktüğünü gösteriyor. Bu şiiri Üstadımız ayrılırken Hasan Feyzi ağabey, Üstadımızın arabasından içeri atıyor.”

Çekilip nur-u hidayet yine zindan olacak!

Yine firkat, yine hasret, yine hüsrân olacak.

Yine sen, yaş yerine kan akıtıp ağla gözüm..

Çünkü hicran dolu kalbim yine hicran olacak.

Yine göç var diye mecnûna haber verme sakın!

Yine matem, yine zâri, yine efgan olacak.

Açılan ol gül-ü tevhid, sararıp solsa gerek;

Kapanıp Kâbe-i irfan, yine vîran olacak.

Haber aldım ki yarın yad olacakmış bize yâr,

Ne büyük yâre ki, kimler buna derman olacak?

İlâ âhir...